

Elinkeinoelämän
keskusliitto

Elinkeinoelämän keskusliiton Suhdannebarometri

Lokakuu 2021

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN VANHIN JA SUURIN YRITYSTEN
SUHDANNEODOTUKSIA KARTOITTAVA
TIEDUSTELU.

YHTEISRAHOITTAJANA:

Suhdannebarometri

Lokakuu 2021

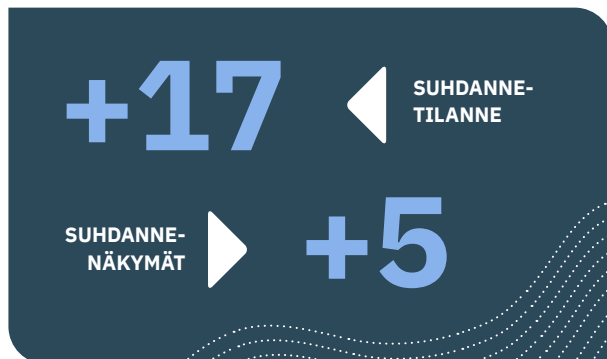
Sisällysluettelo 3 • 2021

Suhdanteet lokakuussa 2021	3
Suhdanteet maailmalla	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Palvelut	7
Päälukuja	9
Elintarviketeollisuus	11
Teva-teollisuus	12
Puuteollisuus	13
Paperiteollisuus	14
Painaminen	15
Kemianteollisuus	16
Rakennustuoteteollisuus	17
Teknolomiteollisuus	18
Kauppa	19
Matkailu- ja ravintolapalvelut	20
Liikenne	21
Rahoitus ja vakuutus	22
Tieto- ja viestintäpalvelut	23
Kiinteistöpalvelut	24
Muut palvelut	25
Pitkiä aikasarjoja	26
Suhdantetiedustelumenetelmä	37

Suhdanteet lokakuussa 2021

- **Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne on pysynyt samanlaisena kuin kesällä**
- **Suhdanneodotukset maltillistuneet, vain rakentamisessa piristymistä**
- **Tuotanto ja myynti kasvaneet, mutta odotukset ovat tasaantumassa**
- **Henkilöstö on lisääntynyt ja odotukset ovat myönteiset teollisuudessa ja palveluissa**
- **Työvoiman saatavuusongelmat entistä suurempi huoli, komponenttipula ja raaka-aineiden hinnat myös kasvun esteinä**

Maailmantalouden ennusteet ovat pysyneet ennallaan syksyn aikana. Maailmantalouden on arvioitu kasvavan tänä vuonna kuuden prosentin ja ensi vuonna viiden prosentin vauhtia. Kasvusta huolimatta epävarmuuksia on ilmassa. Erot rokotekattavuudessa heijastuvat nyt talouksiin eri puolilla maailmaa. Kehittyneissä talouksissa tarjonnan pullonkaulat sekä rahapolitiikan kiristäminen tuovat hiekkaa talouden rattaisiin. Suomen talous on kasvanut hyvää vauhtia, mutta kiivain kasvu on meilläkin jäänyt taakse.

EK:n lokakuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdannetilanne on pysynyt hyvänä syksyn aikana. Teollisuuden veto on jatkunut vahvana kuten muuallakin maailmassa. Palveluissa suhdannetilanne on jatkunut myönteisenä syksyn aikana. Rakentamisessa aktiviteetti on parantunut.

Kasvupyrähdys taloudessa on jäämässä taakse ja talouden veto jatkuu tasaisempaan lähikuukausien aikana. Tämä tasaantuminen näkyy myös yritysten suhdanneodotuksissa. Palveluissa ja teollisuudessa näkymät ovat aiempaa vaimeammat. Ainoastaan rakentamisessa näkymät ovat selvästi kirkastumaan päin.

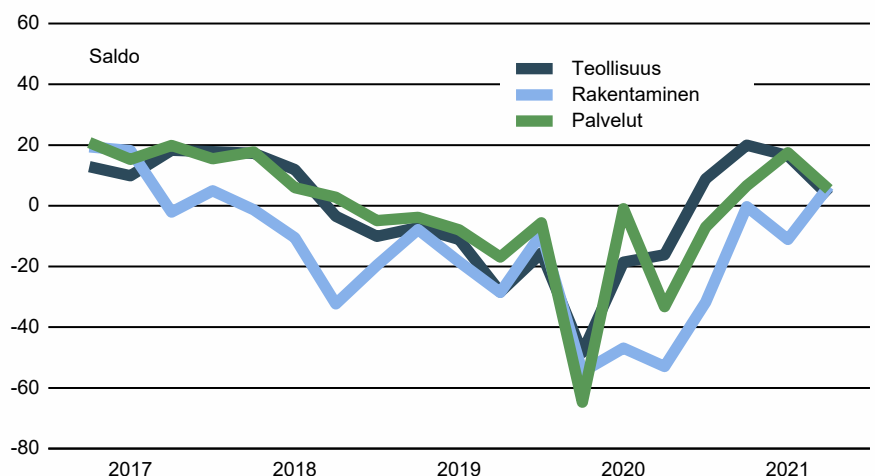
Kasvu hirttää kiinni työvoiman saatavuusongelmiin

Tuotanto ja myynti on lisääntynyt kaikilla päätoimialoilla ja odotukset tuleville kuukausille ovat myönteiset. Henkilöstöodotukset loppuvuodelle ovat myönteiset palveluissa ja teollisuudessa. Rakentamisessa on vastaavasti yhä odottavampi tunnelma.

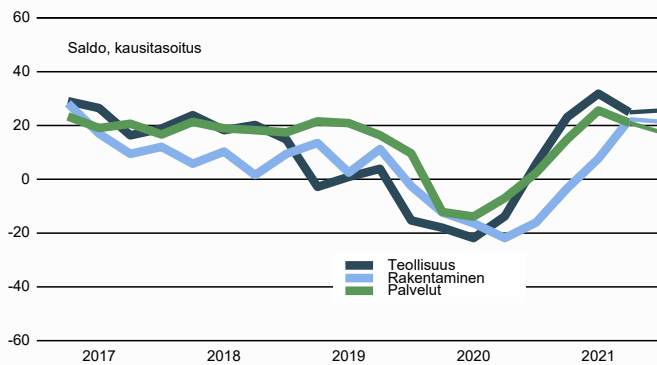
Pula osaavasta työvoimasta on kärjistynyt entisestään suurimmaksi kasvun esteeksi. Etenkin palvelualoilla ennätysuusi osuus vastaajista raportoi työvoiman saatavuusongelmista. Myös rakentamisessa tilanne on vaikeutunut nopeasti. Teollisuudessa ongelmia aiheuttaa kapasiteetti- ja materiaalipula.

Työvoiman saatavuusongelmat ovat suurin kasvun este niin palveluissa kuin rakentamisessa

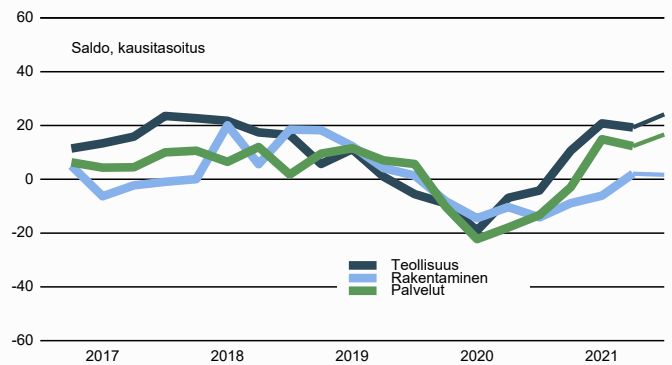
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

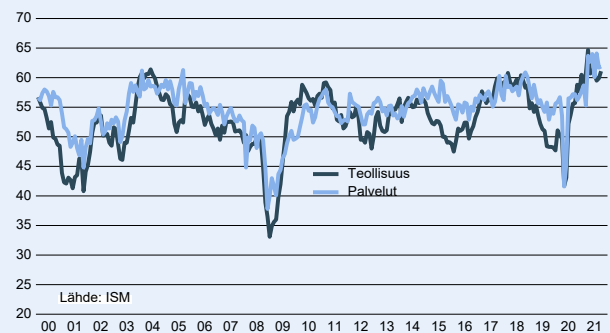
Suhdanteet maailmalla

Maailmantalous kasvaa vauhdilla

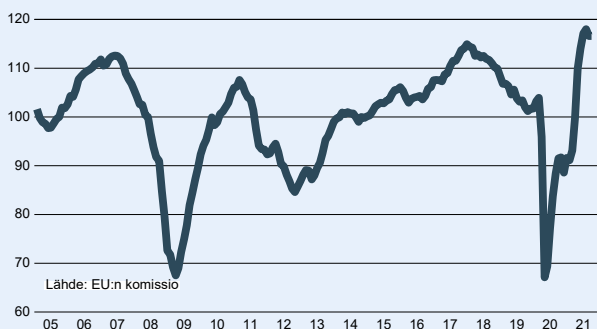
Koronakriisistä palautumisen yhteydessä on käyty keskustelua inflaation kiihtymisestä. Yhä hintojen nousu nähdään väliaikaisena ilmiönä, mutta hintapaineet ovat laajentuneet. Keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset ovat lähiaikoina olleet taas nousussa.

Kansainvälisessä taloudessa korona on antanut tilaa muille huolille. Inflaatio, energian hinnat, Kiinan kiinteistösektori sekä keskuspankkien mahdollinen kiristys rahapolitiikassa ovat nousseet keskusteluun. Toki koronan uhka virusvarianttien muodossa ei ole poistunut ja etenkin kehittyvissä maissa matala rokotuskattavuus aiheuttaa päänsä. Kasvu kuitenkin jatkunee vahvana myös ensi vuonna.

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- **Suhdannetilanne on pysynyt hyvänä syksyn aikana**
- **Tuotanto on jatkanut kasvuaan ja tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat myönteiset**
- **Tilaukanta on jatkanut nousuaan**
- **Henkilöstön määrä on lisääntynyt ja odotukset lähikuukausille ovat positiiviset**
- **Suhdannenäkymät ovat maltillistuneet kesästä (saldoluku +4)**

Suhdanne on tasaantumassa

Suomessa teollisuuden kasvu on jatkunut, mutta kiivain kasvu vaihe on jäämässä taakse. Suhdannetilanne on kohentunut syyskuukausien aikana ja saldoluku oli lokakuussa +37, joka on samaa tasoa kuin heinäkuussa.

Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa +4 (heinäkuussa +16). Kokonaisuutena teollisuuden suhdanteiden odotetaan siis tasaantuvan seuraavan puolen vuoden aikana.

Tuotanto-odotukset yhä positiiviset

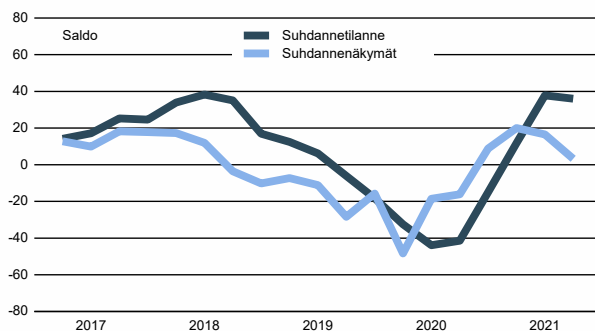
Suhdanne tiedustelun perusteella teollisuusyritysten tuotanto on jatkanut kasvuaan syksyn aikana. Tuotanto-odotukset tuleville kuukausille ovat hieman paremmat kuin kesällä, mikä kielii kysynnän hyvästä tasosta.

Tuotantokapasiteetin käyttöaste on jatkanut nousuaan ja oli 85 % lokakuussa. Muiden indikaattoreiden tavoin kapasiteetin käyttöaste on palautunut koronakriisistä varsin nopeasti.

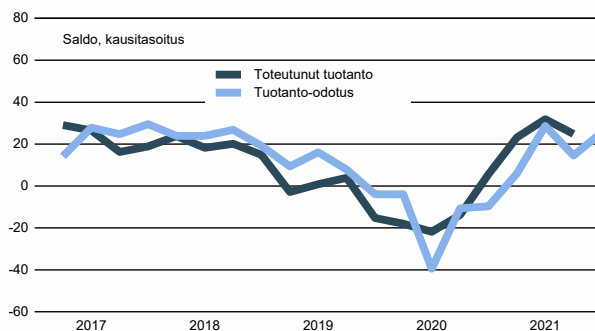
Tilaukanta on kohentunut yhä

Teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä jatkoi kasvuaan syksyn aikana. Taso on nyt korkeimmillaan sitten vuoden 2007. Tilausodotus on kuitenkin maltillistunut, joten teollisuuden vahvin vire on rauhoittumassa.

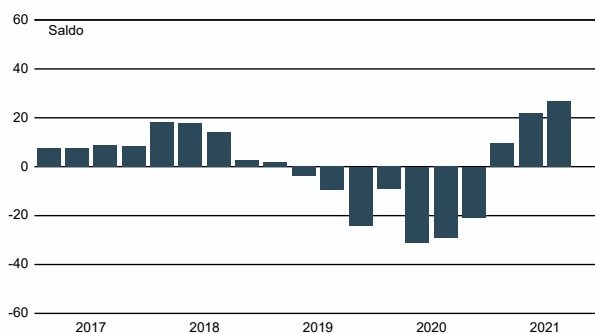
Suhdanteet

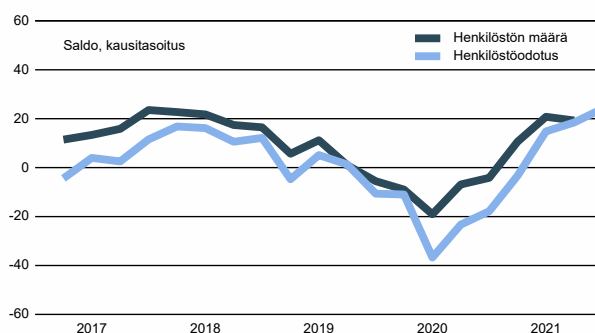
Tuotanto ja tuotanto-odotus

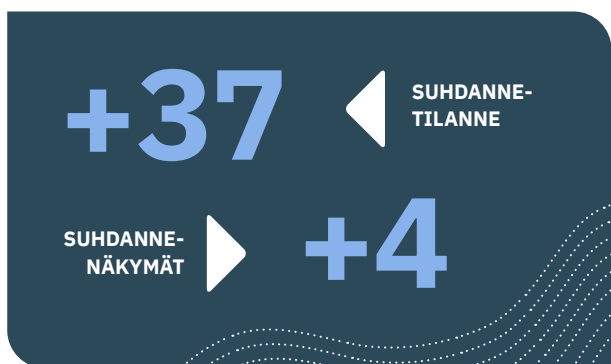
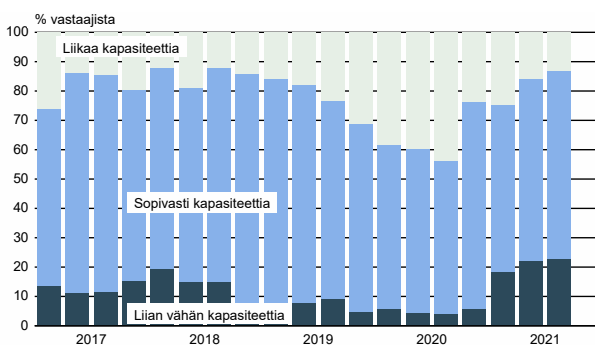
Tilaukanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

Kysynnän parantuessa valmiiden tuotteiden varastot ovat jatkaneet vähentymistään ja niiden taso on entistä selvemmin tavanomaista pienempi. Maailmalla vaivaava komponenttipula sekä raaka-aineiden hinnat ovat keskeisimpiä tuotannon kasvun esteitä. Myös työvoimasta on puutetta.

Henkilöstön määrä kasvussa

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä on jatkanut kasvuaan syyskuukausien aikana. Positiivinen vire tulee jatkumaan myös loppuvuonna, sillä henkilöstö-odotukset ovat myös pysyneet myönteisinä viime kuukausien aikana.

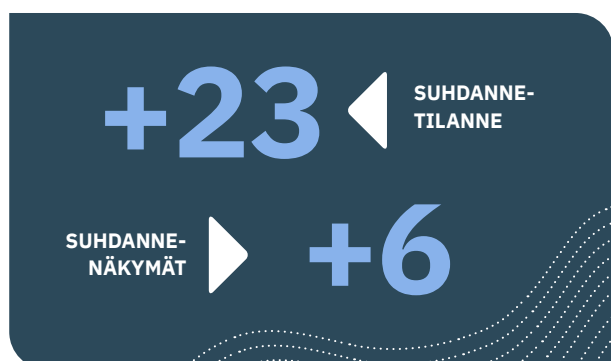
Rakentaminen

- **Suhdanne-tilanne on jatkanut parantumistaan**
- **Tuotanto on kasvanut syksyn aikana ja tuotanto-odotukset ovat positiiviset**
- **Tilaukanta on noussut selvemmin tavanomaisen tason yläpuolelle**
- **Henkilöstön määrä on pysynyt ennallaan eikä tilanteeseen odoteta muutosta lähikuukausina**
- **Suhdannenäkymät parantuneet kesästä, saldoluku oli lokakuussa +6**

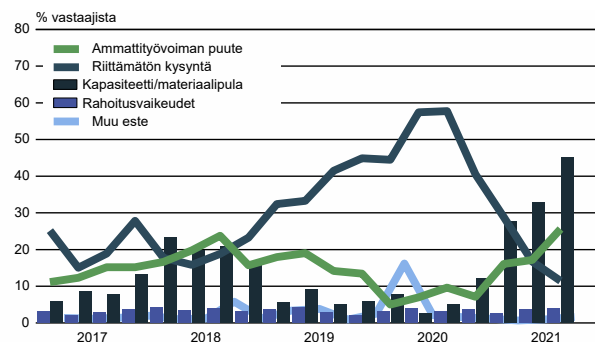
Suhdannenäkymät jatkaneet kohentumistaan

Rakennusalan suhdanne-tilanne on jatkunut syksyn aikana myönteisenä. Positiivisen vireen arvioidaan jatkuvan myös lähikuukausina, sillä suhdannenäkymät loppuvuodelle ovat parantuneet kesästä. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa +6 (heinäkuussa -11).

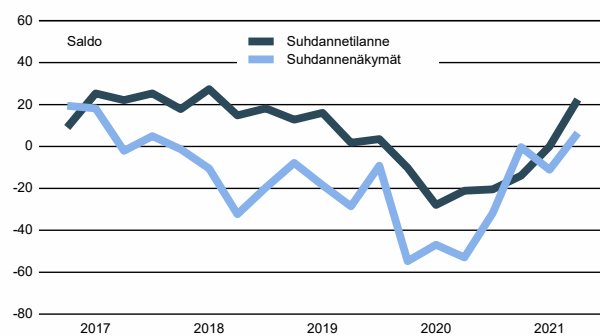
Etenkin uudistalonrakentamisen suhdanne-tilanne on jatkunut hyvänä. Asuntorakentamisessa veto on jatkunut nopeana. Toimitilarakentamisessa on sen sijaan ollut vaisumpaa.

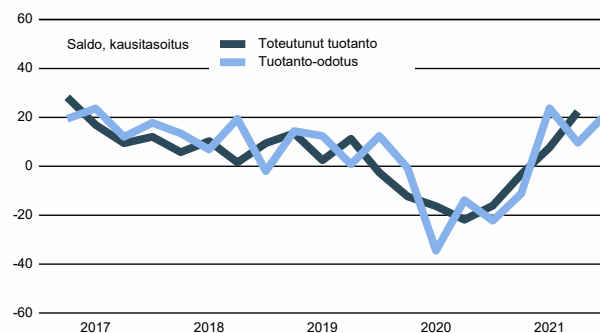
Tuotannon kasvun esteet

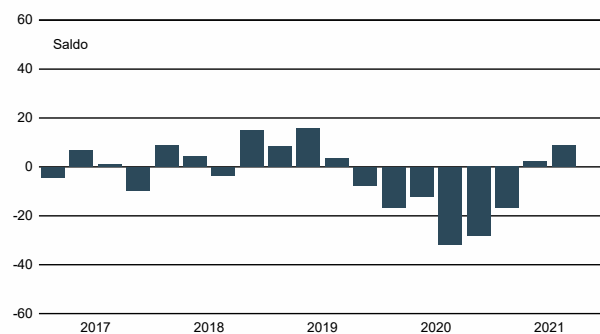
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilaukanta

Tuotanto-odotukset kääntyneet kasvuun

Rakennusyritysten tuotannon määrä kasvoi tiedustelun perusteella syksyn aikana. Tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat myönteiset ja paremmat kuin vielä kesällä.

Tuotantokapasiteetin käyttöaste on jatkanut nousuaan. Rakennusalan kapasiteetin käyttöaste oli lokakuussa 89 prosenttia, joka on neljä prosenttiyksikköä korkeampi taso kuin vuosi sitten vastaavana aikana.

Henkilöstö-odotukset yhä vaisuja

Henkilöstön määrä rakennusyrityksissä on pysynyt ennallaan, kun kausivaihtelu otetaan huomioon. Odotukset henkilöstön määrän suhteen ovat varovaiset, vaikkakin hieman paremmat kuin vielä kesällä.

Ammattityövoiman puute selkeästi suurin ongelma

Suurimmaksi tuotannon kasvun esteeksi rakennusallalla on nousut ammattityövoiman puute. Osaavan työvoiman saatavuusongelmista raportoi jo 49 % vastaajista.

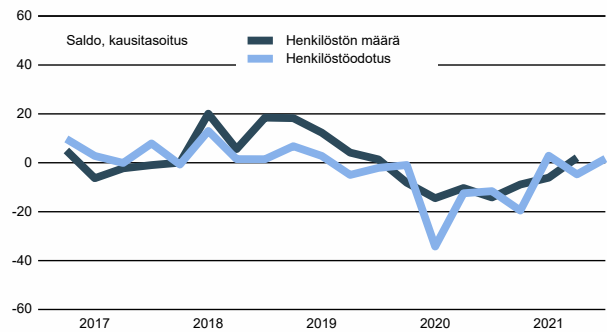
Koronan myötä maailmalla voimakkaasti lisääntynyt kysyntä eri rakennusmateriaaleille heijastuu myös Suomen rakennustuotantoon. Raaka-aineiden ja energian hinnan nousu vaikeuttaa rakennustuotannon kasvua myös kotimaassa. Muusta esteestä raportoi 27 % vastaajista.

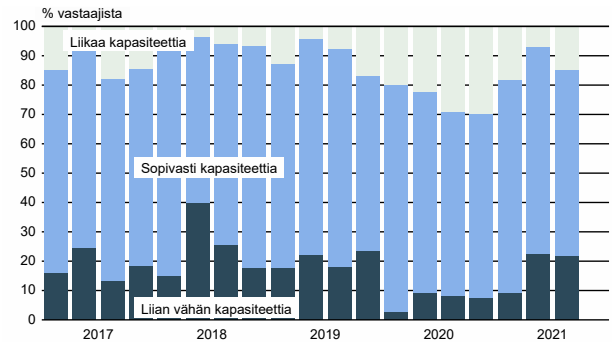
Palvelut

- **Palvelualan suhdannetilanne on pysynyt varsin vakaana syksyn aikana**
- **Myynti on jatkanut kasvuaan ja myynti-odotukset tuleville kuukausille ovat kääntyneet uudelleen nousuun**
- **Henkilöstön ennakoitua lisääntyvän maltillisesti lähikuukausina**
- **Suhdannenäkymät ovat varovaisen positiiviset**

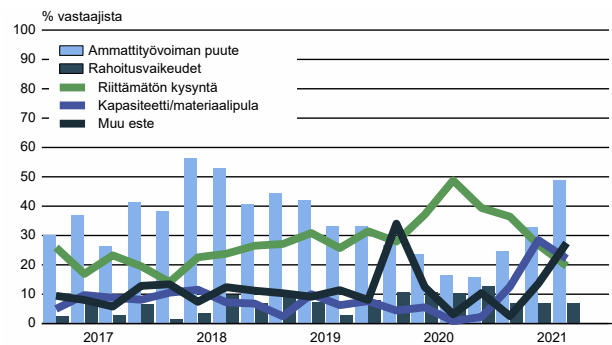
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

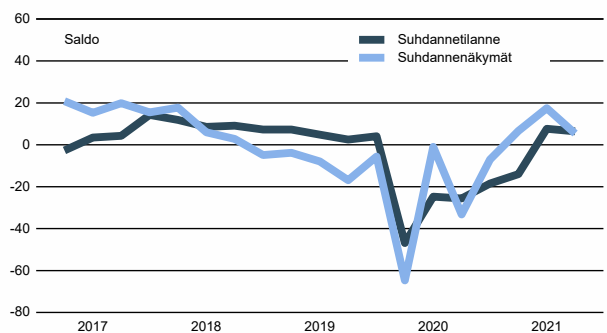
Tuotantokapasiteetti

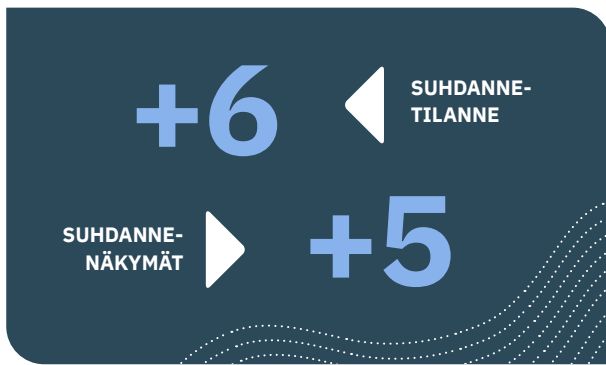

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

Suhdannenäkymät maltillistuneet

Palvelualojen suhdannetilannetta kuvaava saldoluku on pysynyt ennalallaan syksyn aikana. Hieman suurempi osuus palvelualan yrityksistä näki siis tilanteen kehittyvän parempaan suuntaan. Näkymät lähitulevaisuuteen ovat maltillistuneet. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa +5 (heinäkuussa +18).

Palvelualojen tilanne on helpottanut syksyn aikana rokotuskattavuuden noustessa, mutta tilanne on yhä heikko eniten koronasta kärsineillä aloilla. Vaikka näkymät loppuvuoteen ovat varovaisen myönteiset, ei epävarmuus ole poistunut. Esimerkiksi kansainvälisten turistien saapuminen maahan on iso kysymysmerkki.

Myynnin kasvuodotukset positiiviset

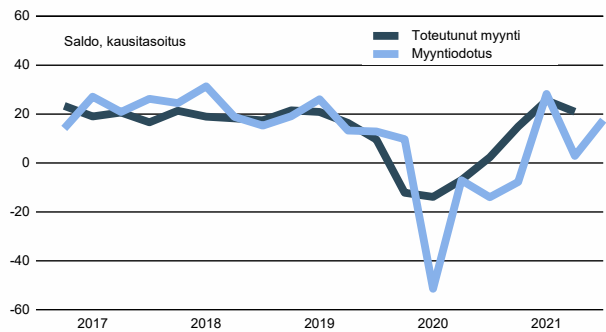
Palvelualalla myynti on kasvanut syksyn kuluessa ja myynti-odotukset tuleville kuukausille ovat kohonneet kesästä. Sama kehitys heijastuu henkilöstöön. Henkilöstön määrä on lisääntynyt ja henkilöstöodotukset ovat nousussa.

Liiketoimintaedellytysten kohenemisesta kannattavuus pehmeni hieman lokakuussa verrattuna heinäkuuhun. Toimialoitteiset ja yritys-kohtaiset erot jatkuvat kuitenkin yhä suurina ja tämä heijastuu kannattavuuskehitykseenkin vielä pitkään.

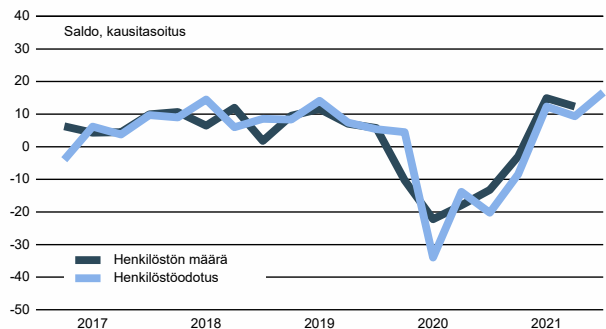
Kasvu hirttää kiinni työvoimapulaan

Palvelualoilla suurin myynnin kasvu este on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Peräti 33 % vastaajayrityksistä raportoi ongelmia työvoiman saatavuuden suhteen. Lukema on korkein vuodesta 2004 alkaneessa nykymuotoisessa palvelualojen kyselyhistoriassa. Työvoiman saatavuusongelmat olivat isoja jo ennen koronaa ja nyt ne kärjistyvät hyvin nopeasti. Myös riittämätön kysyntä on nostanut hieman päätään kesästä. Kysynnän riittämättömyydestä raportoi joka neljäs vastaajayritys.

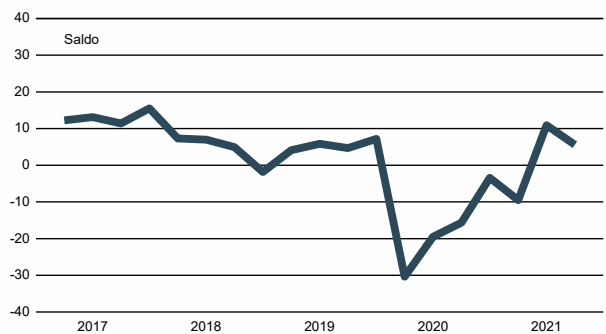
Myynti ja myynti-odotus

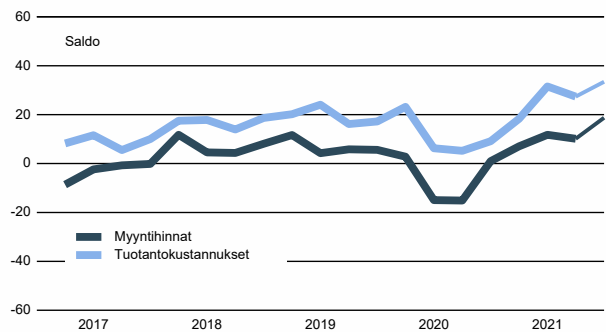
Henkilöstö ja henkilöstö-odotus

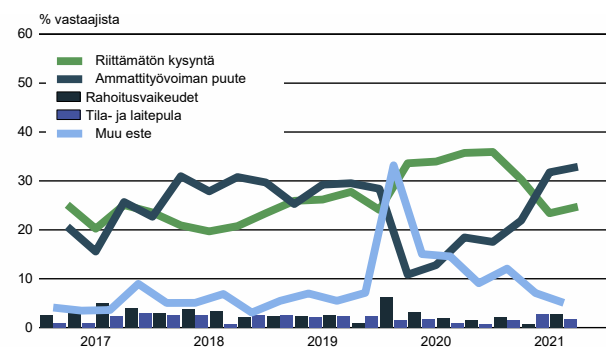
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myynnin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	4	2	-24	-12	-19	-16	-3	29	34	21	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	23	12	-9	2	-33	-3	-16	13	33	23	20	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	84	82	77	69	62	60	56	76	75	84	87	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	2	-4	-10	-24	-10	-32	-29	-21	9	21	27	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-4	-13	-16	-30	-14	-39	-33	-22	5	16	16	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	13	17	11	9	15	9	5	-5	-3	-12	-12	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	22	-4	-16	-5	-9	-10	-16	15	31	19	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	-2	-18	-4	-29	-24	-26	5	22	19	15	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	15	5	-10	-21	-26	-44	-49	-25	19	38	23	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	12	-5	15	-17	4	-2	18	14	21	11	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	59	58	61	71	67	70	58	65	61	68	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	18	19	14	13	5	7	10	7	16	17	26	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	6	9	5	6	8	3	5	12	28	33	45	
riittämätön kysyntä	32	33	41	45	44	57	58	41	29	17	11	
rahoitusvaikeudet	4	4	3	2	3	4	3	4	3	4	4	
muu este	3	4	1	2	16	2	2	1	1	1	2	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	12	6	-7	-18	-32	-44	-42	-15	12	37	37	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	-12	-29	-15	-49	-19	-17	9	20	16	4	

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	16	11	-12	-17	-5	-20	-26	-9	19	25	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	17	8	2	-7	-30	-6	-31	-18	25	18	13	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	87	96	92	83	80	78	71	70	82	93	85	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	9	15	4	-7	-16	-12	-31	-28	-16	2	8	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-44	-45	-8	-47	-50	-52	-69	-65	-55	-43	-66	
Mymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-9	-5	-15	-25	-13	-30	-36	-64	-48	-54	-65	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	15	29	2	-9	-13	0	-10	-23	-14	7	3	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	25	-6	-13	-1	-14	-11	-20	-20	22	1	-7	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	68	66	63	60	71	64	67	66	67	77	76	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	44	42	33	33	27	24	16	16	25	33	49	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	2	10	6	8	4	6	1	2	13	28	22	
riittämätön kysyntä	27	31	26	31	28	37	49	39	36	27	20	
rahoitusvaikeudet	10	7	3	8	11	11	10	13	7	7	7	
muu este	10	9	11	8	34	12	3	10	3	14	27	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	13	16	2	3	-10	-28	-21	-20	-14	0	23	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	-18	-28	-9	-54	-46	-53	-32	-1	-11	6	

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2019				2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	24	17	15	-22	-10	-7	8	3	29	20	
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	21	16	8	-60	5	-11	-10	15	19	21	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	17	5	5	-14	-17	-21	-14	-8	19	8	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	8	0	8	-33	-11	-25	-4	11	16	10	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	61	62	56	73	61	66	60	61	57	59	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	25	29	30	28	11	13	18	18	22	32	33	
puute kapasiteetista	3	2	2	2	1	2	1	1	1	3	2	
riittämätön kysyntä	26	26	28	24	34	34	36	36	30	23	25	
rahoitusvaikeudet	2	2	3	1	6	3	2	2	2	1	3	
muu este	5	7	5	7	33	15	15	9	12	7	5	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	7	5	2	5	-47	-24	-26	-19	-14	7	6	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	-7	-16	-6	-64	0	-33	-7	6	18	5	

Toimialakatsaukset

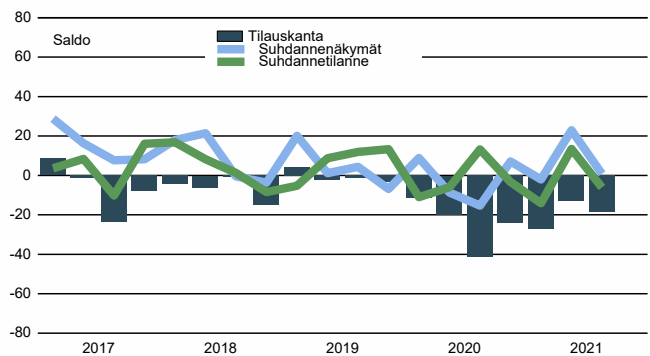
Lokakuu 2021

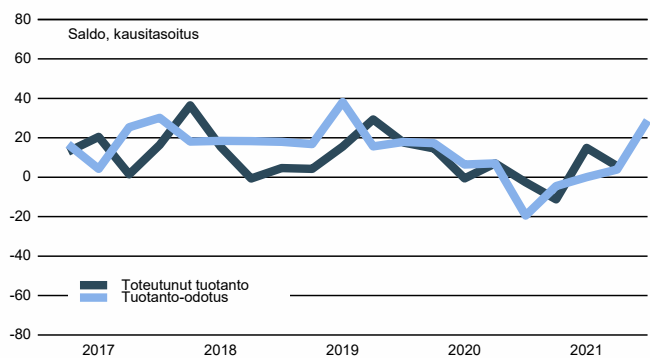
Elintarviketeollisuus

- Suhdanne-tilanne heikentynyt syksyn aikana, saldoluku laskenut arvoon -6
- Tilaukanta on yhä alle tavanomaisen tason ja heikentynyt hieman kesästä
- Suhdannenäkymät vaimentuneet, saldoluku laski lokakuussa arvoon +1 (heinäkuussa +23)
- Tuotannon määrä on lisääntynyt, ja odotukset tulevan tuotannon määrästä ovat kohentuneet
- Henkilöstön määrä on vähentynyt syksyn aikana ja loppuvuotta kohden henkilöstöodotukset ovat vaatimattomat

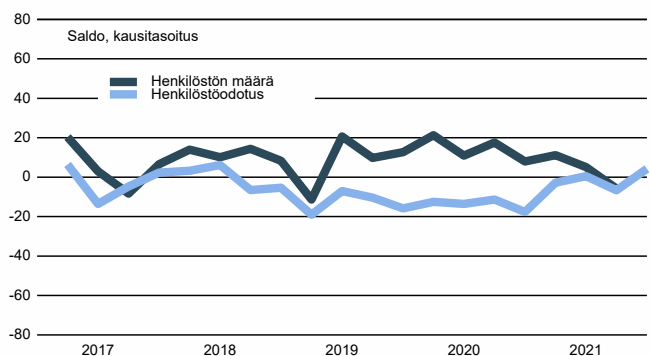
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-6 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+1**

Elintarvike- teollisuus

Suhdanne-tilan tiedustelun päätuloksia, saldo

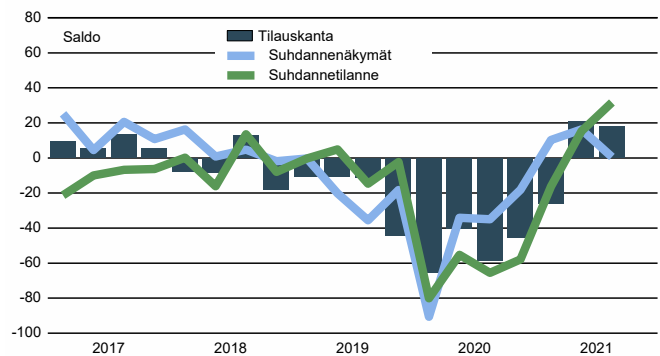
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-2	20	1	-2	-30	37	1	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	23	1	-26	-12	16	-1	20	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	77	73	70	79	68	79	84	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-11	-19	-41	-24	-28	-12	-18	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-20	-26	-30	-28	-27	-22	-15	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	4	-3	-1	-13	-4	-12	-3	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	38	14	-10	10	32	-10	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	-29	-30	2	30	-27	-9	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	-26	30	-20	23	20	-22	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	8	-11	-4	-15	-29	-7	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	42	50	49	64	50	52	59	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	0	8	6	6	16	25	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	9	4	2	12	5	14	17	
riittämätön kysyntä	30	45	42	47	40	25	26	
rahoitusvaikeudet	4	2	2	1	5	6	4	
muu este	3	0	5	0	0	5	0	
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-11	-6	14	-3	-15	14	-6	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	9	-8	-16	8	-2	23	1	

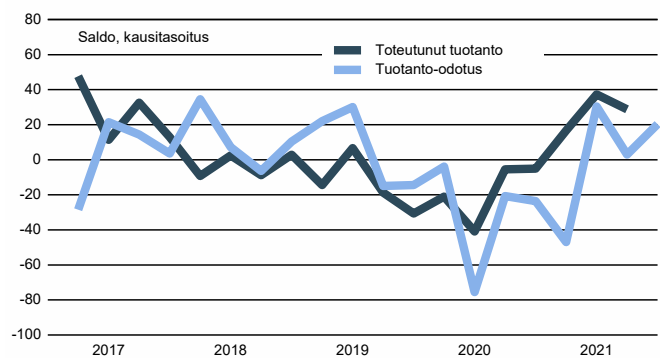
Teva-teollisuus

- Suhdannetilanne jatkanut kohentumistaan syksyn aikana
- Tilaukanta on pysytellyt yli keskimääräisen tason
- Tuotanto on kasvanut viime kuukausien aikana, ja odotukset tulevan tuotannon määrästä ovat myös myönteiset
- Henkilöstön määrä on jatkanut kasvuaan ja tilanteen nähdään kehittyvän myönteisenä myös tulevina kuukausina
- Suhdannenäkymät ovat heikentyneet kesästä, lokakuussa näkymien saldoluku oli +0

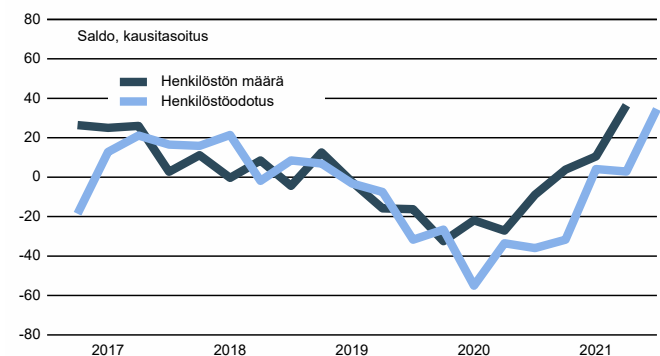
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+31

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

0

Teva-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-41	6	-22	20	36	42	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-80	-18	-20	-41	19	14	24	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	28	29	51	42	46	82	83	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-66	-40	-58	-45	-26	21	17	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-63	-56	-58	-56	-50	-3	2	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	25	27	22	20	15	-24	-38	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-21	-25	-11	2	10	40	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-61	-35	-32	-23	-5	1	40	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-59	-46	-43	-48	-13	54	28	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-52	-6	-17	20	1	-24	5	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	90	96	93	82	79	82	78	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	12	15	15	33	45	63	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	0	10	13	7	13	28	23	
riittämätön kysyntä	60	85	80	67	54	43	30	
rahoitusvaikeudet	2	4	6	5	7	12	5	
muu este	29	6	0	3	0	0	0	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-80	-55	-65	-58	-16	15	31	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-91	-35	-35	-18	11	17	0	

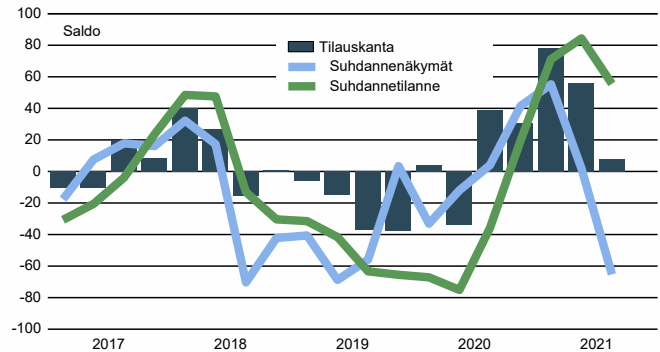
Puuteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut erinomaisena, mutta kiivain kasvuvaihe on takanapäin
- Tilaukanta on painunut lähelle keskimääräistä tasoa
- Tuotanto on jatkanut kasvuaan ja tuotanto-odotukset ovat aiempaa positiivisemmat
- Henkilöstön määrä on kasvanut, ja odotuksissa on lievää kasvua
- Suhdannetilanteen nähdään heikentyvän voimakkaasti loppuvuoden aikana, sillä odotuksia mittaava saldoluku on painunut selvästi pakkasen puolelle

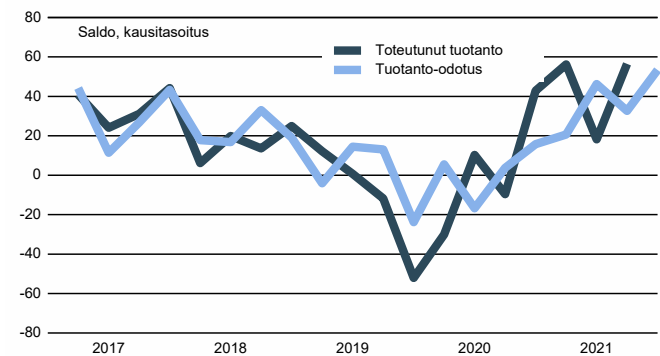
+56 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **-65**

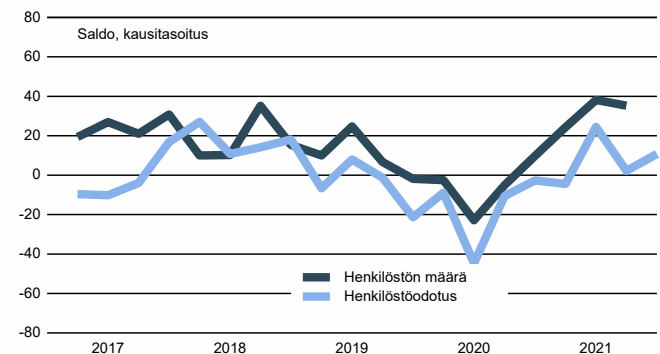
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Puu- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

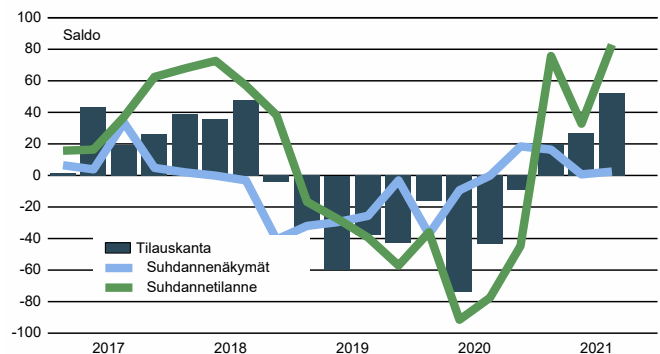
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	27	-8	27	62	33	59	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-6	3	2	32	56	28	41	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	73	70	83	85	93	100	100	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	4	-34	39	30	78	56	8	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-7	-67	36	22	64	27	-5	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	11	-35	-31	-57	-68	4	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	-16	-8	-5	34	42	32	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-13	-14	5	46	3	0	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-57	-21	17	49	79	23	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	-19	46	24	15	2	-12	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	70	28	73	73	73	84	65	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	3	5	9	33	31	22	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	5	0	49	49	48	68	34	
riittämätön kysyntä	24	21	19	14	7	0	26	
rahoitusvaikeudet	4	9	4	11	7	1	7	
muu este	35	3	0	7	0	0	0	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-67	-75	-36	19	71	84	56	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-33	-12	4	41	55	1	-65	

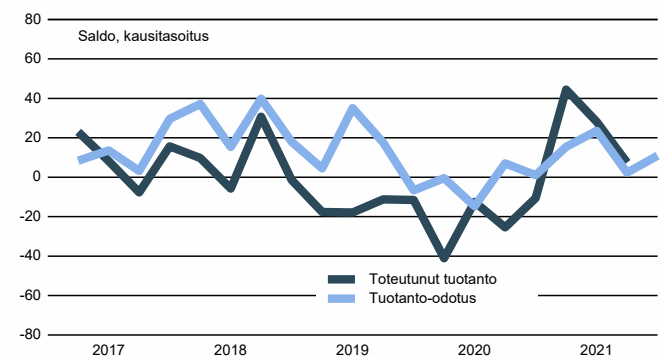
Paperiteollisuus

- Suhdannetilanne on parantunut selvästi syksyn aikana, saldoluku nousi lukemaan +82 (heinäkuussa oli +33)
- Tilaukanta on jatkanut kohentumistaan ja on nyt entistä selvemmin yli keskimääräisen tason
- Tuotannon kasvu tasaantuu ja tuotanto-odotukset loppuvuotta kohden ovat vaatimattomat
- Henkilöstön määrä on pysynyt ennallaan syksyn aikana, mutta henkilöstöodotukset ovat jatkaneet piristymistään
- Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa +2, joten kasvu jatkuu tasaisena

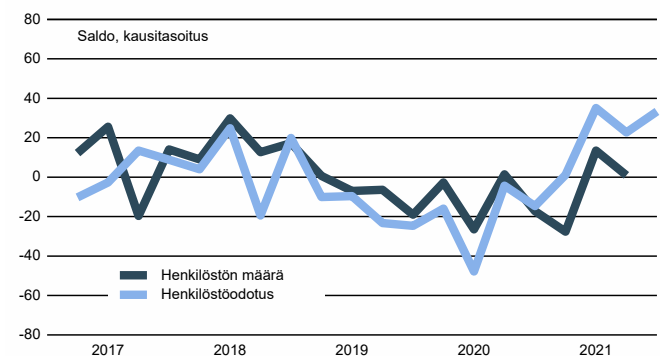
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+82 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+2**

Paperi- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

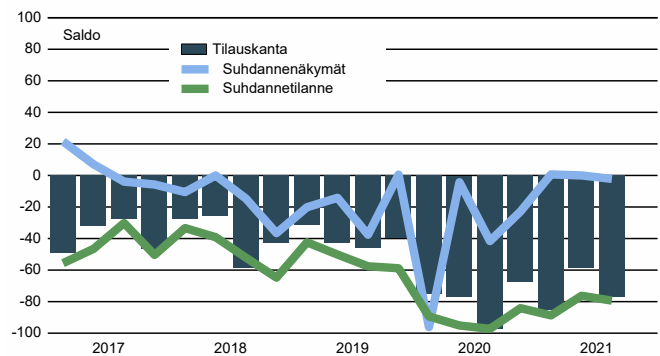
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	-1	-46	-28	61	46	-17	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-3	-17	25	33	-6	-8	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	53	47	33	88	89	95	94	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-16	-73	-44	-9	20	27	53	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-15	-71	-61	-8	55	61	71	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-2	5	21	19	39	-20	-17	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	2	-16	-33	-23	42	-14	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-7	-29	3	45	25	15	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-61	-41	-16	-32	68	74	34	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-28	19	40	50	36	7	-3	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	75	60	40	50	33	54	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	4	2	2	7	5	4	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	1	2	1	0	36	4	29	
riittämätön kysyntä	33	69	56	38	8	4	3	
rahoitusvaikeudet	0	0	0	0	0	20	20	
muu este	28	0	2	0	0	0	1	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-36	-91	-77	-45	75	33	82	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-37	-10	-1	18	16	1	2	

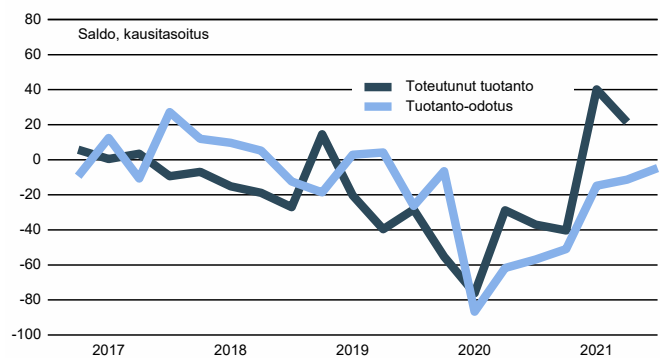
Painaminen

- Suhdannetilanne jatkuu yhä hyvin vaikeana ja saldoluvun taso on hyvin matalalla (saldoluku -79)
- Tilaukanta on säilynyt selvästi alle keskimääräisen tason
- Tuotanto on kasvanut viime kuukausien aikana, mutta odotukset loppuvuoteen ovat heikot
- Henkilöstön määrä on vähentynyt aiempaa selvemmin ja sen ennakoitaan jatkavan vähentymistään myös tulevien kuukausien aikana
- Suhdannenäkymät ovat yhä vaatimattomat, saldoluku lokakuussa -3

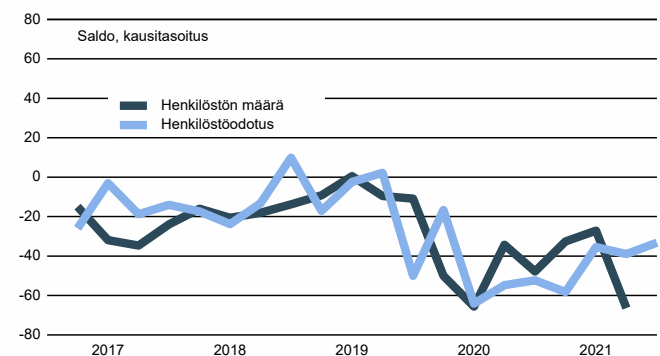
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-79 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **-3**

Painaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

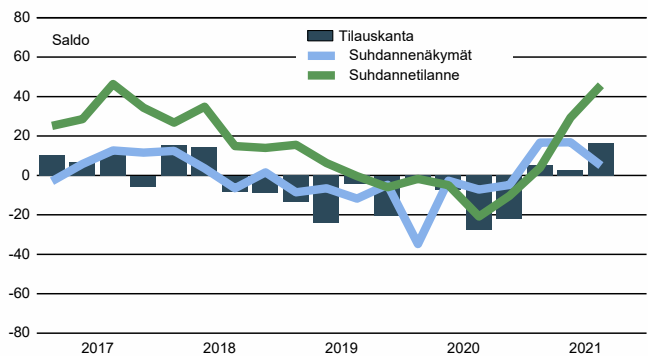
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-81	-78	-41	-30	-75	38	10	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-96	-51	-55	-46	-30	4	-3	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	10	11	8	18	19	22	83	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-76	-77	-97	-67	-86	-58	-76	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-75	-96	-100	-82	-100	-71	-89	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-33	-40	-33	-30	-38	-34	-10	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-50	-66	-29	-51	-34	-28	-60	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-70	-59	-44	-47	-46	-46	-22	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-74	-65	-95	-84	-89	-60	-85	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-73	-21	-91	-80	-84	-68	-63	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	89	97	98	92	96	96	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	0	0	2	0	7	6	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	0	0	0	0	0	0	3	
riittämätön kysyntä	96	89	97	89	92	92	90	
rahoitusvaikeudet	7	3	8	13	8	0	0	
muu este	1	1	0	0	2	0	0	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-89	-95	-97	-84	-89	-76	-79	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-96	-4	-42	-22	1	0	-3	

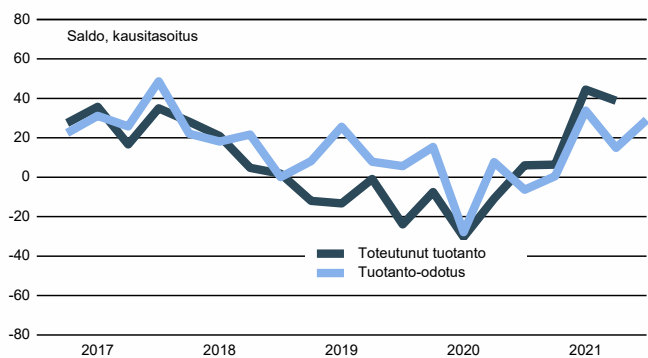
Kemianteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut kohentumistaan syksyn aikana (saldoluku +46)
- Tilaukanta on aavistuksen selvästi yli tavanomaisen tason
- Tuotanto on kasvanut syksyn aikana ja odotukset tulevasta tuotannosta myönteiset
- Henkilöstön määrä on viime kuukausina kasvanut ja odotukset loppuvuodelle ovat positiiviset
- Suhdanne jatkuu maltillisessa vireessä tulevien kuukausien aikana, näkymät vaimentuneet hieman kesästä (saldoluku lokakuussa +5)

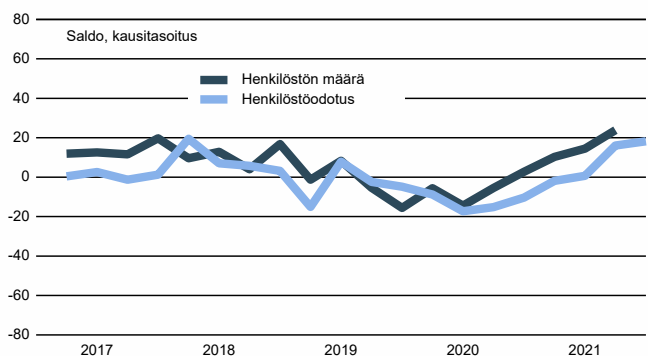
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+46

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+5

Kemianteollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

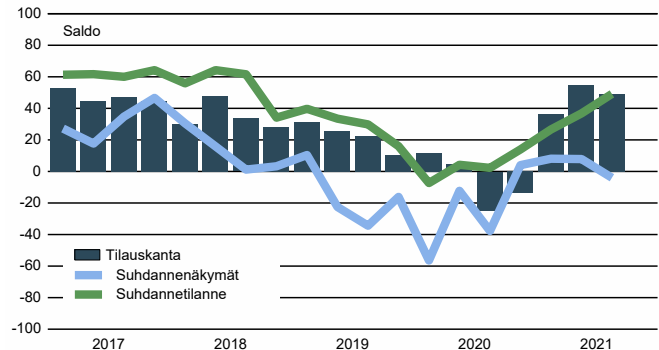
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	-36	-17	2	15	37	34	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-40	13	-14	13	20	22	20	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	75	73	52	65	73	86	91	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-1	-7	-27	-22	6	2	16	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-13	-16	-28	-22	0	9	1	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	25	17	26	-22	-5	-6	-16	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-9	-9	-2	13	18	22	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-12	-19	-20	3	3	15	9	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	-34	-42	-5	19	38	49	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-19	26	9	22	28	16	21	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	64	53	57	53	49	42	46	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	4	6	8	6	11	13	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	19	3	1	2	20	18	31	
riittämätön kysyntä	27	43	50	43	24	19	5	
rahoitusvaikeudet	2	2	1	3	1	0	1	
muu este	18	2	1	0	1	0	2	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-2	-5	-21	-10	4	30	46	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-35	-3	-8	-5	16	16	5	

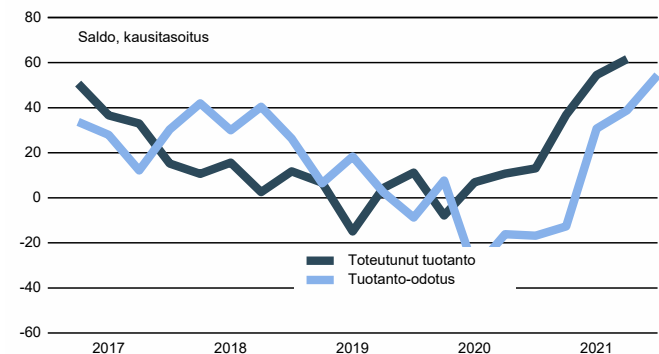
Rakennustuoteteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut kohentumistaan syksyn aikana
- Tilaukanta on pysytellyt normaalitason yläpuolella
- Tuotanto on kasvanut selvästi kesän aikana ja tuotanto-odotuksetkin lähikuukausille ovat nousussa
- Henkilöstön määrä on kasvanut ja odotukset henkilökunnan määrästä ovat positiiviset
- Suhdannenäkymät ovat kuitenkin heikentyneet, näkymien saldoluku lokakuussa -4

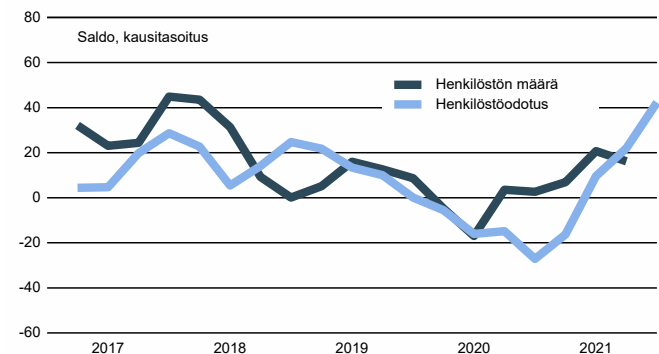
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+49

**SUHDANNE-
TILANNE**

**SUHDANNE-
NÄKYMÄT**

-4

Rakennus- tuote- teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

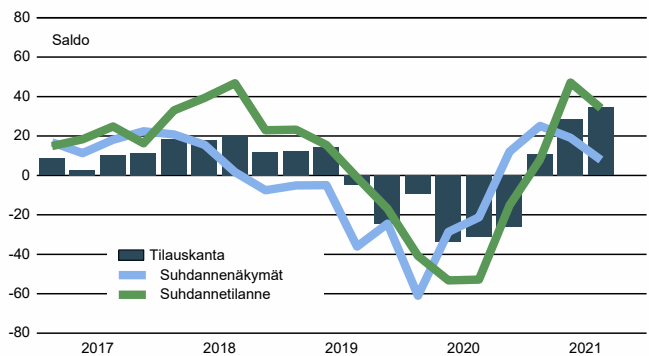
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	25	11	-3	27	73	63	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-12	-34	-12	38	45	37	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	53	81	80	78	82	94	96	
Tilaukanta normaaliin verrattuna	12	5	-25	-14	37	55	50	
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-17	-35	-32	-2	3	-14	-5	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-7	8	-3	-14	-18	-17	-25	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-5	3	-1	1	30	18	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-14	-36	-16	14	24	32	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-16	-14	16	46	57	12	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	6	-8	-8	8	33	-9	24	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	55	53	58	68	33	51	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	15	15	2	17	22	22	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	2	4	12	9	24	20	38	
riittämätön kysyntä	19	36	36	47	34	3	6	
rahoitusvaikeudet	5	2	0	0	6	0	0	
muu este	9	0	0	7	0	0	0	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-8	4	3	15	27	36	49	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-56	-12	-38	4	9	8	-4	

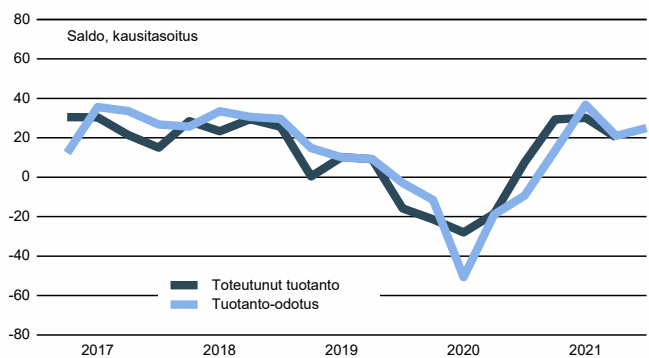
Teknolomiteollisuus

- Suhdanteen tilanne on jatkunut hyvänä syksyn aikana (saldoluku +34)
- Tilaukset on jatkanut nousuaan ja on entistä selvemmin yli keskimääräisen tason
- Tuotanto on kasvanut viime kuukausien aikana ja tuotanto-odotuskin lähikuukausille on yhä myönteinen
- Kapasiteetista tai materiaaleista on pulaa peräti 59 %:lla vastaajista
- Syksyn aikana henkilöstön määrä on lisääntynyt, positiivisen vireen odotetaan jatkuvan myös loppuvuonna
- Suhdanne jatkuu varovaisen myönteisenä tulevien kuukausien aikana,

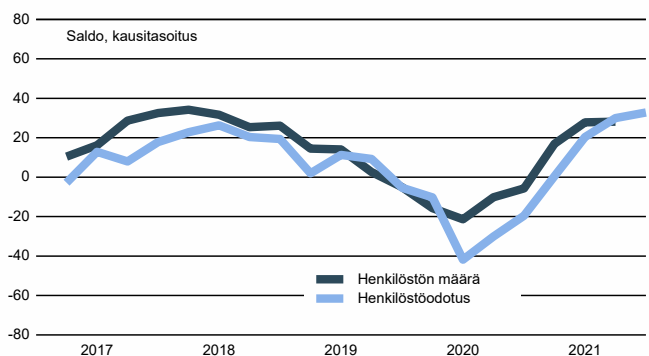
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+34

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+7

Teknolomiteollisuus

Suhdanteetiedustelun päätuloksia, saldo

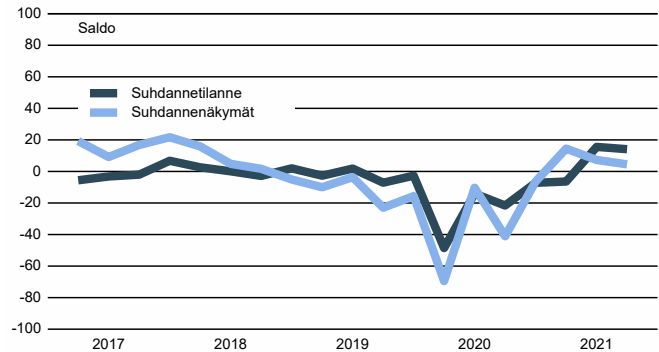
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-29	-18	-4	39	28	20	
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-44	-9	-14	19	42	33	20	
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	58	56	57	79	75	82	84	
Tilaukset normaaliin verrattuna	-9	-34	-32	-25	11	28	34	
Vientitilaukset normaaliin verrattuna	-12	-39	-32	-27	2	19	22	
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	19	10	2	-2	-8	-9	-10	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-11	-15	-13	-18	21	35	25	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-29	-29	11	24	33	23	
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-23	-47	-61	-35	11	24	16	
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-19	-4	-14	8	10	35	15	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	80	77	79	60	75	74	78	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	10	13	8	22	20	32	
puute kapasiteetista tai materiaaleista	6	2	3	16	33	46	59	
riittämätön kysyntä	56	66	67	39	32	16	9	
rahoitusvaikeudet	4	5	5	4	2	2	3	
muu este	15	3	2	1	1	1	2	
Suhdanteen tilanne tällä hetkellä	-40	-53	-53	-15	8	47	34	
Suhdanteenäkymät lähitulevaisuuteen	-61	-29	-22	12	25	20	7	

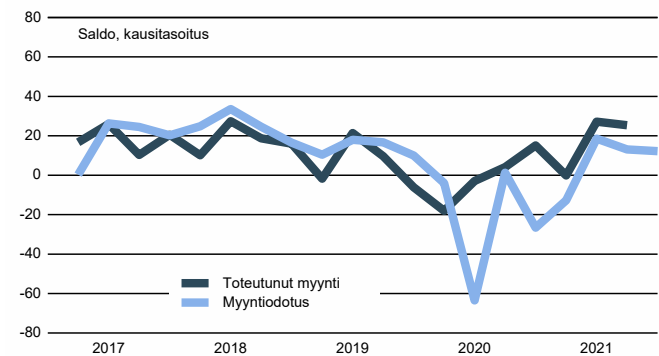
Kauppa

- Suhdanne-tilanne on jatkanut parantumistaan viime kuukausien aikana (saldoluku +15)
- Myynti on lisääntynyt syksyn aikana ja myyntitodotukset ovat varovaisen myönteiset
- Henkilöstön määrä on kasvanut hieman, mutta kehityksen ennakoitaan tasaantuvan loppuvuoden aikana
- Suhdannenäkymät ovat pehmenneet aavistuksen syksyllä, mutta ovat yhä myönteiset (saldoluku +5)

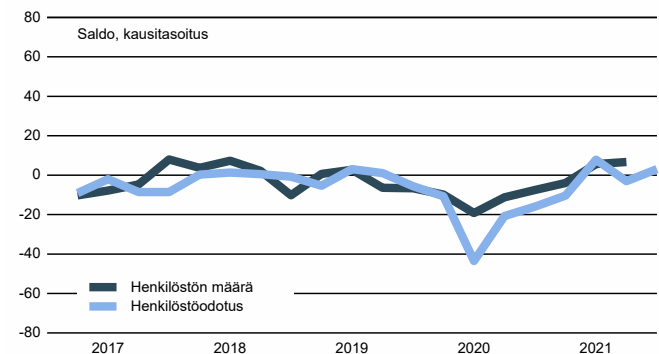
Suhdanteet

Myynti ja myyntitodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+15

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+5

Kauppa

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

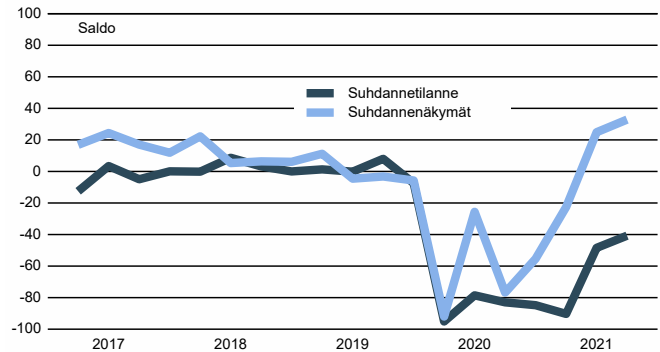
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-3	5	16	-1	27	25	
Myyntitodotus seuraavalle 3 kk:lle	-63	1	-27	-12	19	13	13	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-14	-13	-7	-4	9	7	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-39	-20	-14	-6	10	-1	6	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	79	52	65	60	62	52	62	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	10	15	15	15	24	28	
puute kapasiteetista	4	4	2	3	2	3	4	
riittämätön kysyntä	34	34	40	36	30	25	23	
rahoitusvaikeudet	7	0	0	0	0	1	1	
muu este	34	8	14	11	20	10	17	
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-48	-14	-21	-7	-7	16	15	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-70	-10	-41	-6	15	8	5	

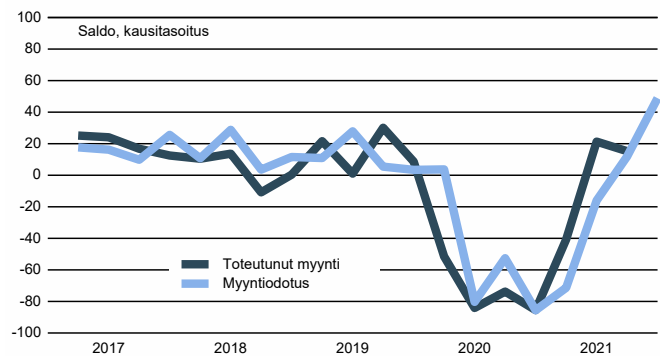
Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Suhdannetilanne helpottanut hieman kesästä, mutta on yhä vaikea
- Myynti on lisääntynyt ja myyntiodotukset ovat nousussa
- Henkilöstön määrä on kasvanut ja odotuksissa on ripeämpää kasvua lähikuukausien aikana
- Työvoimapula alan selkeästi suurin myynnin kasvun este
- Suhdannenäkymät kohentuneet syksyn aikana (saldoluku +32)

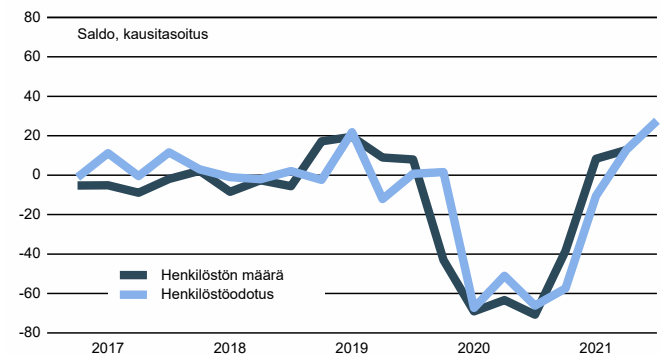
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-41 ◀ SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT ▶ **+32**

Matkailu- ja ravintola- palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-86	-78	-61	-82	-81	29	27	
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-95	-27	-90	-72	-38	46	44	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-66	-63	-63	-73	-66	16	14	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-70	-46	-71	-54	-21	24	22	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	98	93	97	91	95	90	90	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	12	9	4	5	41	54	
puute kapasiteetista	0	2	1	1	1	4	4	
riittämätön kysyntä	42	60	68	65	53	34	41	
rahoitusvaikeudet	4	7	4	6	9	3	4	
muu este	68	28	47	34	53	30	19	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-95	-79	-82	-85	-91	-48	-41	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-92	-25	-77	-55	-22	24	32	

Liikenne

- Suhdanne tilanne on heikentynyt syksyn aikana
- Viime kuukausien aikana myynti on lisääntynyt ja odotukset myynnistä ovat hieman parantuneet
- Henkilökunnan määrän arvioidaan kasvaneen, mutta kasvun ennakoitaan piristyvän loppuvuoden aikana
- Suhdannenäkymät ovat heikentyneet selvästi kesästä, saldoluku painui lokakuussa arvoon -8 (heinäkuu +32)

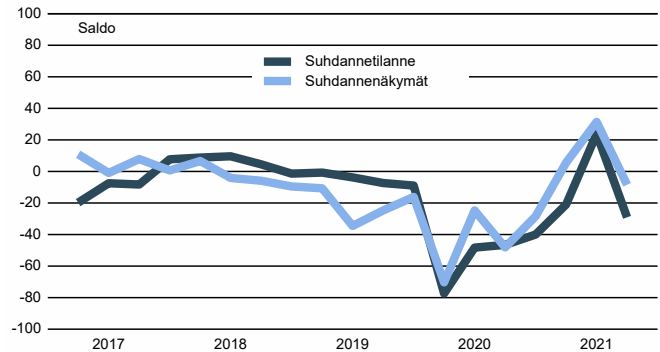
-29

SUHDANNE-
TILANNE

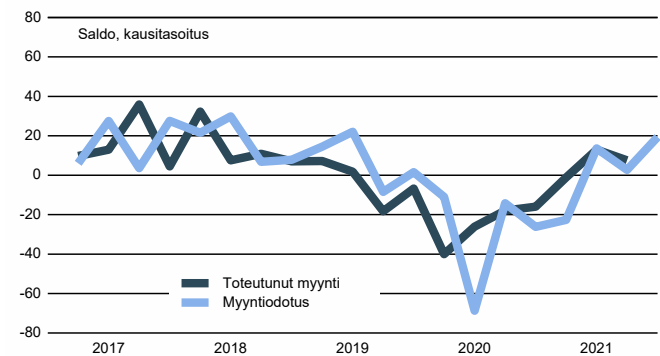
SUHDANNE-
NÄKYMÄT

-8

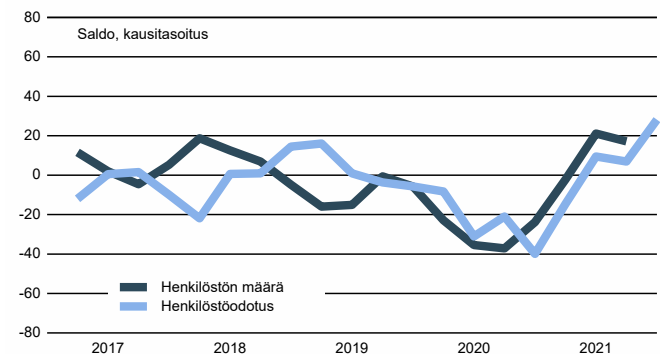
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Liikenne

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

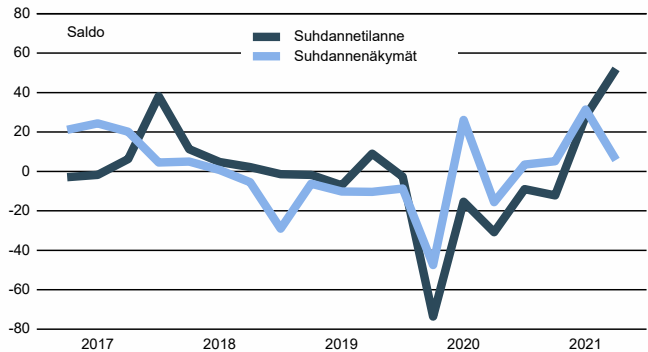
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-54	-5	-27	-12	-18	40	-3	
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-68	-2	-24	-37	9	24	18	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	-29	-46	-26	-1	29	5	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-31	-24	-44	-9	9	5	22	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	80	92	72	71	66	67	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	14	7	25	18	17	18	17	
puute kapasiteetista	2	0	3	0	7	12	5	
riittämätön kysyntä	48	52	63	55	53	36	46	
rahoitusvaikeudet	10	0	5	0	1	0	0	
muu este	17	23	6	5	0	8	0	
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-77	-49	-46	-40	-20	24	-29	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-71	-24	-48	-29	6	32	-8	

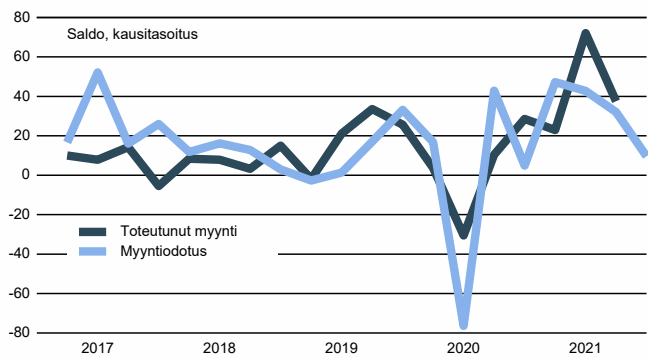
Rahoitus ja vakuutus

- Suhdanne tilanne parantunut viime kuukausien aikana ja saldoluku on korkeimmillaan useaan vuoteen
- Myynti on jatkanut kasvuaan, mutta odotukset tuleville kuukausille ovat varsin varovaiset
- Henkilöstön määrä on kausivaihtelu huomioon ottaen polkenut paikallaan ja odotukset loppuvuodelle ovat varovaisen myönteiset
- Suhdannenäkymät lähikuukausille varovaisen myönteiset, saldoluku painui lokakuussa arvoon +6

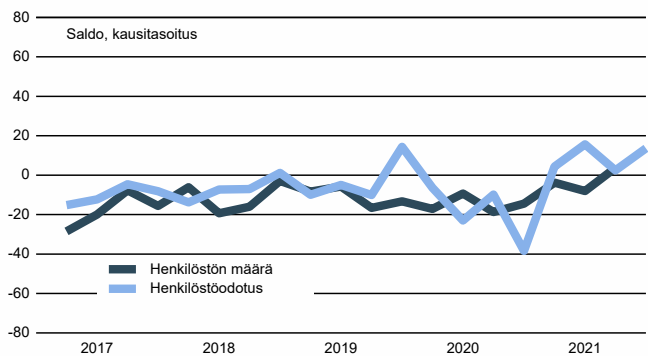
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+52

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+6

Rahoitus ja vakuutus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

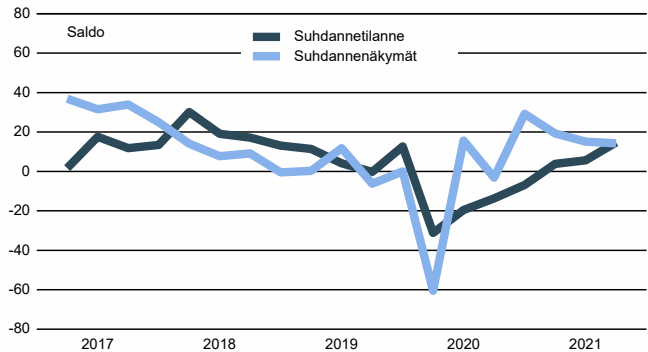
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	-30	10	29	23	72	38	
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-77	43	5	48	43	32	9	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-3	-30	-10	-1	-2	-9	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-13	-42	11	17	-1	6	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	40	34	18	22	20	14	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	1	1	4	13	18	10	
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	
riittämätön kysyntä	7	9	10	10	6	1	4	
rahoitusvaikeudet	3	0	0	0	0	0	0	
muu este	47	29	24	4	3	1	0	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-74	-15	-31	-9	-12	28	52	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-48	27	-15	3	6	31	6	

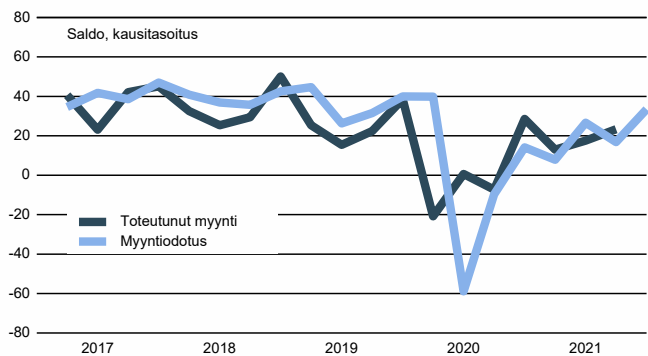
Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdannetilanne on kohentunut hieman syyskuukuukausien aikana
- Myynti on lisääntynyt ja myynnin kasvuodotukset loppuvuodelle ovat myönteiset
- Alan henkilöstömäärä on kasvanut ja odotukset ovat myös positiiviset
- Suhdanne jatkaa maltillista kohenemistaan, suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa +15

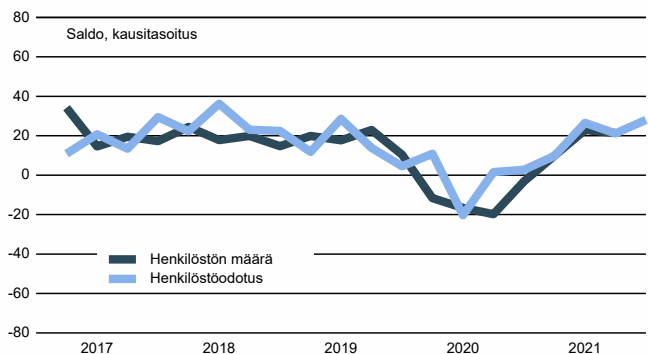
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

+15

SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT

+15

Tieto- ja viestintäpalvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

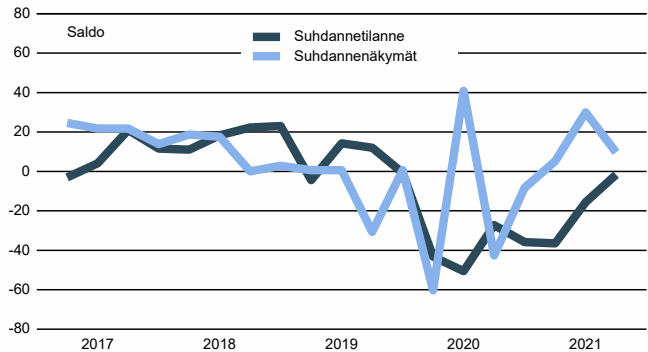
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	0	-7	29	14	17	24	
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-59	-10	15	8	26	16	34	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-8	-21	-22	-2	12	20	17	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-23	3	-2	18	21	23	25	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	41	35	45	53	40	41	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	15	17	23	28	25	32	
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	
riittämätön kysyntä	38	25	15	18	27	16	12	
rahoitusvaikeudet	0	0	0	0	0	2	2	
muu este	25	10	5	9	2	4	2	
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-31	-19	-14	-7	4	6	15	
Suhdannennäkymät lähitulevaisuuteen	-61	16	-4	29	19	16	15	

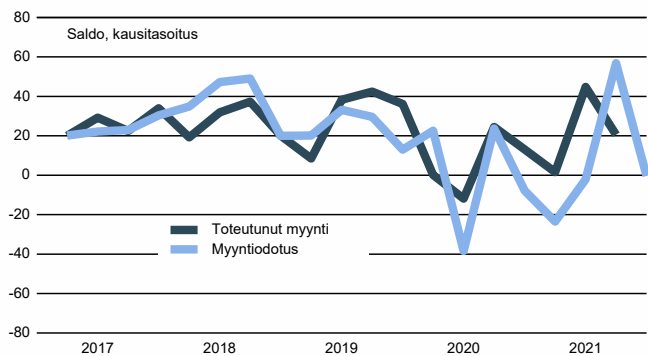
Kiinteistöpalvelut

- Suhdanne tilanne on vakiintunut viime kuukausien aikana
- Myynti on kasvanut syksyn aikana, mutta myyntitodotukset ovat jäähtyneet
- Henkilöstön määrä on vähentynyt, mutta odotukset lähikuukausille ovat myönteiset
- Suhdannenäkymät ovat positiiviset, näkymien saldoluku oli lokakuussa +10

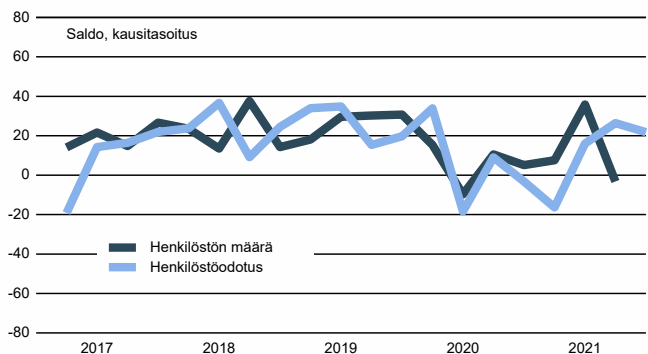
Suhdanteet

Myynti ja myyntitodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-1 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+10**

Kiinteistö- palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

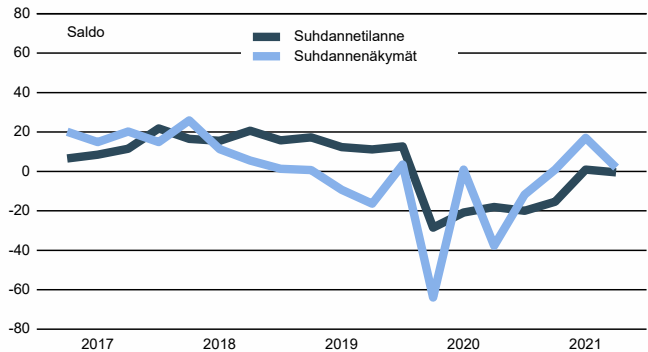
	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	-11	25	13	2	44	20	
Myyntitodotus seuraavalle 3 kk:lle	-39	24	-8	-23	-2	56	-1	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	8	12	-7	-5	56	-5	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-15	22	-25	-8	13	46	-3	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	70	52	67	63	64	79	95	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	22	7	38	38	38	70	90	
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	
riittämätön kysyntä	23	29	8	1	12	10	20	
rahoitusvaikeudet	0	4	0	4	0	0	0	
muu este	24	19	27	22	15	6	0	
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-44	-50	-27	-36	-36	-15	-1	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-60	41	-43	-9	5	30	10	

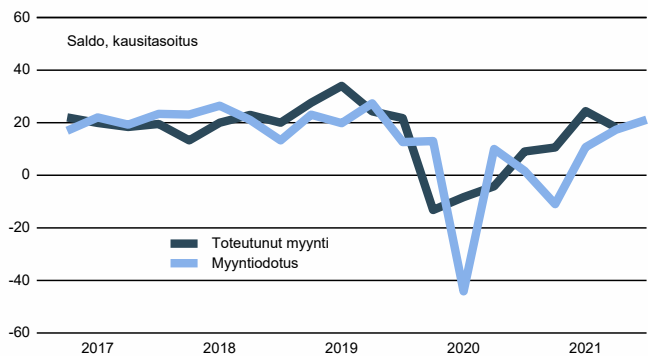
Muut palvelut

- Suhdanne tilanne on jatkunut vaatimattomana viime kuukausien aikana
- Myynti on kasvanut ja myyntitodotukset lähikuukausille ovat myönteiset
- Henkilöstön määrä on kasvanut ja tulevina kuukausina kasvun odotetaan jatkuvan
- Suhdannenäkymät ovat varovaiset, saldoluku painui lokakuussa lähelle nollaa (saldoluku +3)

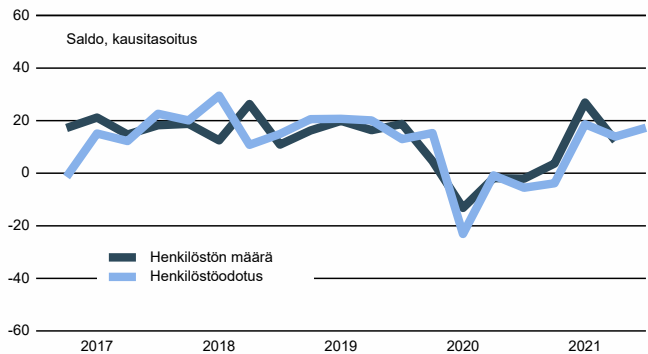
Suhdanteet

Myynti ja myyntitodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

-1 SUHDANNE-
TILANNE

SUHDANNE-
NÄKYMÄT **+3**

Muut palvelut

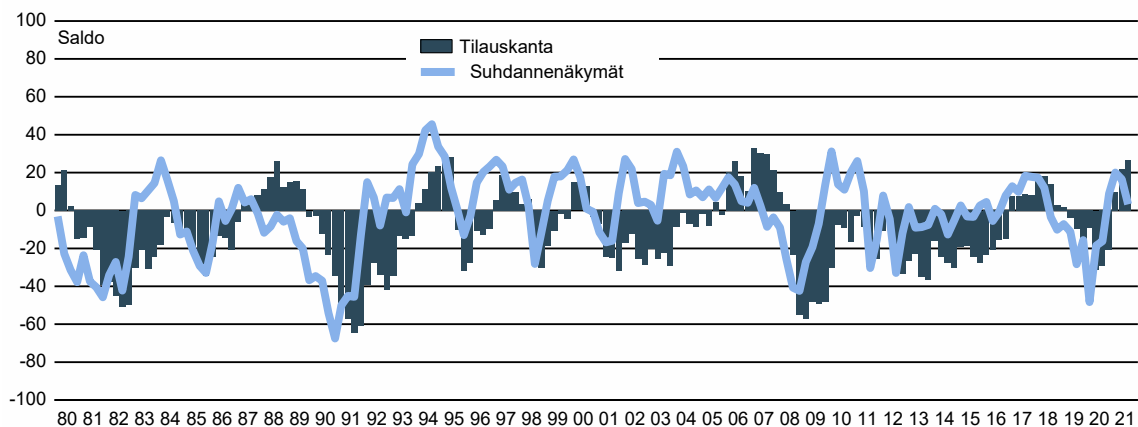
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-13	-9	-4	9	11	25	19	
Myyntitodotus seuraavalle 3 kk:lle	-44	10	1	-10	11	17	21	
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	-5	-4	-3	-2	34	9	
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	9	-16	5	17	28	6	
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	78	69	75	69	64	70	71	
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	16	19	25	22	31	46	46	
puute kapasiteetista	1	2	0	0	0	2	0	
riittämätön kysyntä	32	36	37	39	28	26	31	
rahoitusvaikeudet	6	5	0	3	1	0	3	
muu este	34	15	16	8	13	5	1	
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-29	-20	-18	-20	-15	0	-1	
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-64	0	-38	-11	1	17	3	

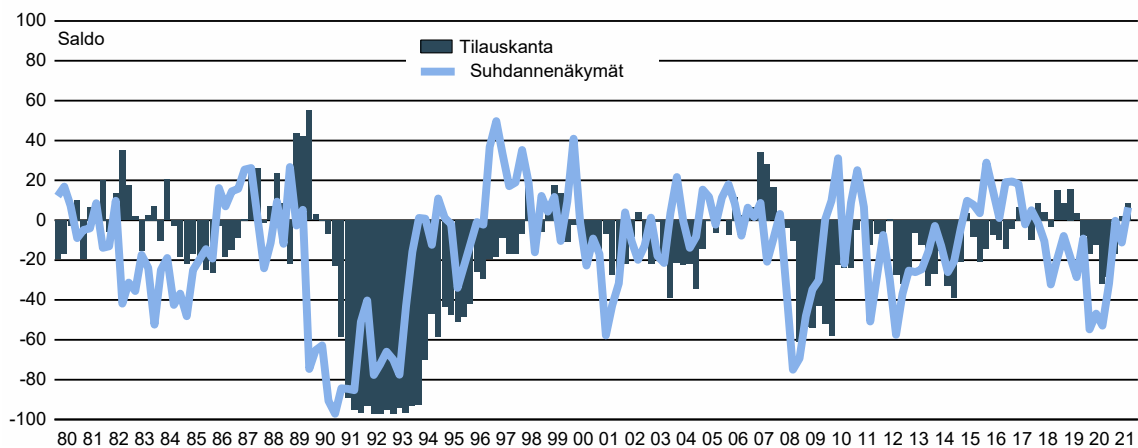

Pitkiä aikasarjoja

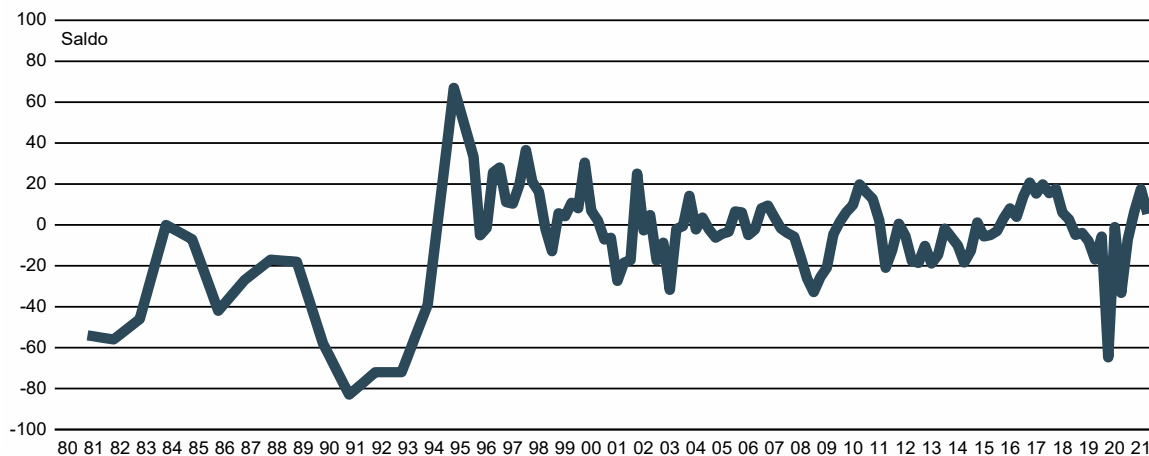
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

Palvelujen suhdannenäkymät

Suhdanne tiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdanne tiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdanne tiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **lokakuussa 2021**. Siihen on vastannut **1 208 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa **noin 250 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteliseksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historiatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdanne tiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdanne tiedusteluista

Suhdanne tiedusteluilla selvitetään yritysjohdon näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käänne pisteitä. Tyypillisesti suhdanne tiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyse lyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtaja
Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2021